

ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมการป้องกันไข้เลือดออกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตำบลควนปริง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ปรียามภรณ์ ชมมะลัง สุพัตรา สวัสดิ์ดารา สุธาศิณี นิลคำ ญัฐการ์ณ เพชรรัตน์ ฐิติพันธ์ พันมี

อาจารย์ที่ปรึกษา กรรณิกา เรืองเดช ชาวสวนศรีเจริญ

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง

Email : Kunngansa170138@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนหลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพต่อการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง, การรับรู้อุปสรรคการป้องกัน, การรับรู้ประโยชน์การป้องกัน และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตำบลควนปริง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 56 คน สุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 28 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือโปรแกรมสุขศึกษาประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ จำนวน 4 กิจกรรม ระยะเวลาดำเนินการ 4 สัปดาห์ๆ ละ 2 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติ Dependent t-test และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติ Independent t-test

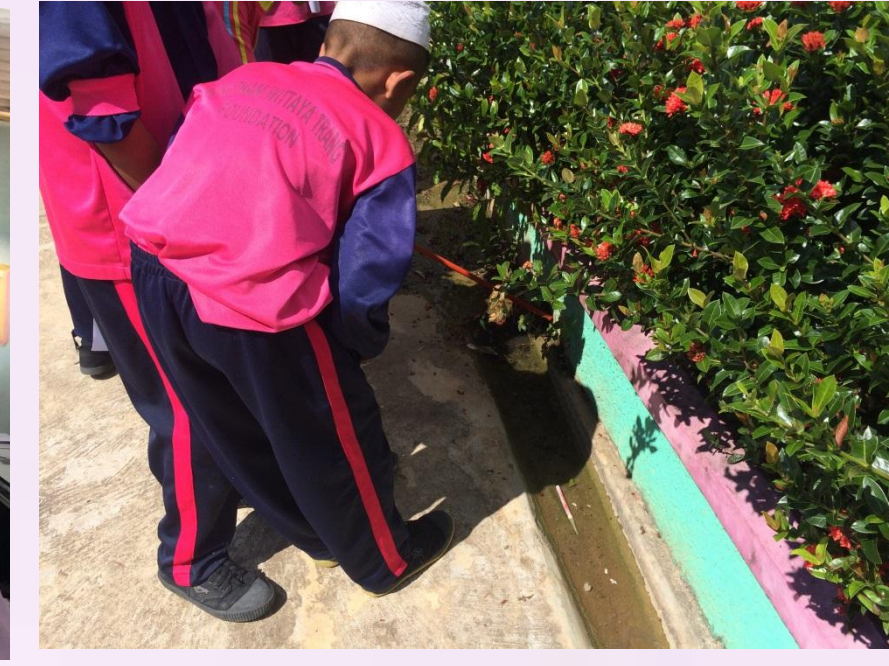
ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรง, การรับรู้โอกาสเสี่ยง, การรับรู้อุปสรรคการป้องกัน, การรับรู้ประโยชน์การป้องกัน และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ $p < .05$ และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรง, การรับรู้โอกาสเสี่ยง, การรับรู้อุปสรรคการป้องกัน, การรับรู้ประโยชน์การป้องกัน และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ $p < .05$ สรุปว่าโปรแกรมสุขศึกษาประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพสามารถพัฒนาการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง, การรับรู้อุปสรรคการป้องกัน, การรับรู้ประโยชน์การป้องกัน และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

คำสำคัญ: โปรแกรมสุขศึกษา, ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ, ไข้เลือดออก, นักเรียนระดับประถมศึกษา

หลักการและเหตุผล

ไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อที่สำคัญทางด้านสาธารณสุขของประเทศไทย โดยมีุงลายเป็นพาหะนำโรค ซึ่งมีการระบาดอย่างต่อเนื่องมาหลายปี ยากแก่การควบคุมโรคให้ได้ผลสำเร็จ ดังนั้นการป้องกันและควบคุมโรคที่ได้ผลดีที่สุดคือ การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย และไม่ให้ยุงลายกัด สำหรับสถานการณ์โรคไข้เลือดออกของจังหวัดตรัง พบว่า อัตราป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกรายอำเภอในพื้นที่จังหวัดตรัง 3 อันดับแรกพบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคืออำเภอเมือง อัตราป่วย 61.15 ต่อแสนประชากร กลุ่มอายุที่มีอัตราการป่วยสูงสุด คือกลุ่มอายุ 10-14 ปี

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้อุปสรรค การรับรู้ประโยชน์ของโรคไข้เลือดออก ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังได้รับโปรแกรมสุขศึกษาประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมการป้องกันไข้เลือดออก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้มีรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลัง (Two Group Pretest-Posttest Research Design)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตำบลควนปริง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแสงธรรมวิทยาทรงมูลนิธิ จำนวน 56 คน สุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 28 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 28 คน

ผลการวิจัย

คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรง, การรับรู้โอกาสเสี่ยง, การรับรู้อุปสรรคการป้องกัน, การรับรู้ประโยชน์การป้องกัน และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของกลุ่มทดลองหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ $p < .05$ และคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรง, การรับรู้โอกาสเสี่ยง, การรับรู้อุปสรรคการป้องกัน, การรับรู้ประโยชน์การป้องกัน และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ $p < .05$

สรุปผลการวิจัย

สรุปได้ว่าโปรแกรมสุขศึกษาประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพสามารถพัฒนาการรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง, การรับรู้อุปสรรคการป้องกัน, การรับรู้ประโยชน์การป้องกัน และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษานี้จะได้โปรแกรมสุขศึกษาที่ประยุกต์ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก สามารถประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านสาธารณสุข ด้วยการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในตำบลควนปริง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง อย่างเหมาะสมต่อไป